

*Павліченко Юлія Олександрівна,
студентка 4 го курсу судово адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЛІСОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Правове регулювання лісових відносин усіх європейських країн відбувається на основі уніфікованого нормативно-правового акту — кодексу чи закону, мінливість яких є помітною через внесенню відповідних змін і поправок відповідно до тенденцій розвитку у даній сфері і вимог міжнародних угод. Л. Полякова звертає увагу, що незважаючи на численні розходження, у структурі кожного лісового закону завжди можна виділити чотири основні частини: декларативну, регулятивну, нормативну та процесуальну¹ [1, с. 12]. За мету у кожному законі взято формування умов і регулювання такого лісокористування, яке б поєднувало розумність і мінімальну виснажливість. Хоча підходи до розмежування понять ліс і лісові землі є різними (можуть визначатися обидва поняття, лише одне з них або навіть їх поєднання), уніфікованим є включення до їх складу як власне земель лісу, так і нерозривно пов'язаних з ними та призначених для лісгосподарства. Порівнюючи з українським законодавством, доречно звернути увагу на розмежування і визначення у Лісовому кодексі таких понять як ліс, лісова ділянка, земельна лісова ділянка, а. також землі лісгосподарського призначення.

Цілі лісової політики є загальними і об'єднуючими дія світової спільноти, а їх нормативне закріплення, перш за все, зосереджено у резолюції E/2000/L.32, прийнятою Економічною і Соціальною радою ООН. Зокрема, важливою серед них є політичне забезпечення охорони, управління і невиснажливого лісокористування шляхом виконання ухвал Європейських міністерських конференцій, які підписані наряді з багатьма державами і Україною [2, с. 141]. Слід звернути увагу, що визначальним фактором такої політики є форма власності на лісові землі. Статтею 7 Лісового кодексу України передбачено, що ліси є об'єктом правом власності Українського народу; ліси можуть перебувати у державній, комунальній і приватній власності [3]. Аналогічним чином передбачені три форми власності і у Німеччині. Поряд з цим, Польща виокремлює державні і общинні ліси, Словаччина, Австрія і Швеція — державні і приватні. Особливої уваги заслуговує той факт, що на приватних власників покладений обов'язок приймати активну участь у розвитку лісової інфраструктури. Загальним є віднесення повноважень управління і контролю урядові чи безпосередньо профільним міністерствам (у Швеції створено Національне лісове агентство, у Словаччині Генеральна дирекція лісів, у Польщі Казначейство — засновник державної лісової компа-

нц, в Естонії — Державна лісова, адміністрація). Згідно ст. 94 Лісового кодексу України державний контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів здійснюється Кабінетом Міністрів України. Державною екологічною інспекцією України, Державним агентством лісових ресурсів України, органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань лісового господарства та з питань охорони навколишнього природного середовища, іншими органами виконавчої влади у межах повноважень, визначених законом.

У загальному доступ до лісів у всіх країнах є вільним. У будь-якому разі можуть передбачатися і певні обмеження власниками чи лісовою адміністрацією (заборона відвідування, обмеження пересування/здійснення окремих дій, спеціальне лісокористування). Законодавство таких країн як Угорщина, Польща, Литва, Латвія передбачає вимогу встановлення попереджувальних знаків у даному випадку. Щодо українського законодавства, то ст. 88 Лісового кодексу передбачена можливість заборони або обмеження на відвідування лісів населенням, а також проведення певних видів робіт на окремих лісових ділянках на період пожежної небезпеки та під час проведення заходів боротьби зі шкідниками [3].

Важливим аспектом є і економічне регулювання, оскільки розвиток лісової галузі вимагає відповідного фінансування. Так, загальним підходом є фінансова підтримка лісового фонду з державного бюджету або спеціалізованих фондів (найчастіше за рахунок спеціальних податків). Зокрема, у Норвегії і Франції до відповідних фондів зараховуються надходження з податків на продаж лісу і продукції виготовленої з деревини, в Італії — податок на продукцію з паперової маси і паперу. Сталою для більшості країн є і практика отримання дотацій з державного бюджету⁷. Що до фінансування в Україні, питання врегульоване відповідно до форми власності. Стаття 98 Лісового кодексу зазначає, що видатки на підвищення продуктивності, поліпшення якісного складу лісів, їх відтворення і охорони здійснюються за рахунок: а) державного бюджету та власних коштів підприємств, установ і організацій лісового господарства — щодо лісів державної власності; б) місцевого бюджету та власних коштів підприємств, установ і організацій лісового господарства — щодо лісів державної та комунальної власності; в) власних коштів власників лісів — щодо лісів приватної власності. Видатки на зазначені заходи можуть здійснюватися за рахунок інших джерел, не заборонених законом. Увагу привертає тенденція останніх років до зниження фінансування з державного бюджету та переважання власних коштів підприємств як головного джерела ведення лісового господарства. З огляду на це важливим є сприймання і Pereznyatya досвіду європейських країн для подальшого ефективного розвитку і досягання нового, якісно вищого рівню.

С и и с о і с використаних джерел

1. Полякова Л. Порівняльний аналіз лісових законів європейських країн // Лісовий і мисливський журнал. — 2003. — № 3.
2. Сенько Є. І. Аналіз лісової політики європейських країн // Науковий вісник : зб. наук.-техн. праць Укр. держ. лісотехн. ун-ту, — Львів, 2004, — Вип. 14,2 : Менеджмент природних ресурсів, екологічна і лісова політика. — С. 140-146.
3. Лісовий кодекс України: від 21 січ. 1994 р. в ред. від 8 лют. '2006 р. ,Ns 3852-XII // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — .Ns 21. — Ст. 170.

Науковий керівник: к. ю. н. асистент Заверюха М. М.